Cracoviae Merenti dla Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa

2017-06-05

5 czerwca, podczas uroczystej sesji Rady Miasta Krakowa z okazji Święta Miasta, prezydent Jacek Majchrowski oraz przewodniczący Rady Miasta Krakowa Bogusław Kośmider wręczyli Srebrny Medal Cracoviae Merenti dla Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa - instytucji, która od 120 lat oddana jest misji ochrony i propagowania zarówno materialnego, jak i niematerialnego dziedzictwa historycznego Krakowa. Wyróżnienie odebrał prezes Towarzystwa prof. Jacek Purchla. Cracoviae Merenti to najwyższe odznaczenie Miasta Krakowa przyznawane przez Radę na wniosek Komisji Medalu, w uznaniu szczególnych zasług dla Krakowa.

- Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa to jedno z najstarszych i bez wątpienia najważniejszych lokalnych towarzystw naukowych w Polsce - o niepodważalnym znaczeniu dla narodowej kultury. Nie ma organizacji, która w sposób równie szeroki i wszechstronny zajmowałaby się dziedzictwem Krakowa - powiedział prezydent Krakowa Jacek Majchrowski.

Prezydent podkreślił, że w ciągu 120 lat swojego istnienia Towarzystwo uczestniczyło we wszystkich ważnych debatach dotyczących miasta, zapobiegło wyburzeniu ważnych obiektów, finansowało prace konserwatorskie i archeologiczne. Skupieni w nim znawcy dziejów Krakowa doradzali Magistratowi przy ustalaniu nazw ulic i placów, otaczali fachową opieką lokalne tradycje i uczestniczyli w tworzeniu zbiorów dla przyszłego Muzeum Historycznego.

- Pod skrzydłami tej szacownej organizacji rozwinęły działalność Komitety opieki nad kopcami Kościuszki i Piłsudskiego, a także zainicjowany przez profesora Tadeusza Chrzanowskiego Komitet Opieki nad Zabytkami Kultury Żydowskiej – wspomniał prezydent i podkreślił, iż nawet to, że uroczyście obchodzimy Święto Miasta, również jest zasługą Towarzystwa. - Z jego inicjatywy odbyły się przed wojną pierwsze Dni Krakowa i cieszę się bardzo, że w jubileuszowym roku powróciliśmy do tej historycznej nazwy – dodał prezydent.

- W sali posiedzeń Rady Miejskiej w krakowskim Magistracie przed 120 laty, dokładnie 6 stycznia 1897 roku, odbyło się pierwsze walne zgromadzenie Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa, na którym został zatwierdzony jego statut. Od tego czasu w Krakowie, po raz pierwszy w Polsce rozpoczęła działalność jedna z najważniejszych dla naszego miasta instytucji, można powiedzieć organizacji pozarządowych, mających na celu dobro Krakowa – powiedział przewodniczący Rady Miasta Krakowa Bogusław Kośmider. Przewodniczący podkreślił, że przez 120 lat Towarzystwo znakomicie wypełniło założone cele i stało się wzorem dla podobnych organizacji w całej Polsce.

- Przyznanie srebrnego Medalu Cracoviae Merenti jest dla nas zaszczytem i wyróżnieniem. Jesteśmy jedną z najstarszych polskich organizacji pozarządowych. Nasza misja jest ponadczasowa – mówił prof. Jacek Purchla.

Towarzystwo Miłośników Historii i Zabytków Krakowa zostało powołane do życia w 1896 roku z inicjatywy dyrektora Archiwum Aktów Dawnych Miasta Krakowa prof. Stanisława Krzyżanowskiego. Jako główne cele działania zapisano wtedy poznawanie dziejowej przeszłości Krakowa i jego okolic oraz budzenie poszanowania dla pamiątek i zabytków miasta wśród jego mieszkańców.

Należeli do niego: Józef Mehoffer, profesorowie Janina Bieniarzówna oraz Karol i Stanisław Estreicherowie. Wśród założycieli znaleźli się: adwokat Klemens Bąkowski, który podarował organizacji

obecną jej siedzibę przy ul. św. Jana 12, dyrektor Archiwum Aktów Dawnych Miasta Krakowa, prof. Stanisław Krzyżanowski, radny Stanisław Wyspiański, a także prezydent Józef Friedlein. Od 1980 roku przez 35 lat, kierował nim profesor Jerzy Wyrozumski, a obecnie tę zaszczytną funkcję przejął prof. Jacek Purchla.

Strategicznym polem działania Towarzystwa od początku istnienia pozostaje działalność edytorska. Wymienić tutaj należy przede wszystkim "Rocznik Krakowski" ukazujący się od 1898 roku i zaliczany do najważniejszych wydawnictw z dziedziny humanistyki w Polsce, jak również serię znakomitych monografii "Biblioteka Krakowska" wydawaną już od roku 1897. W imponującym dorobku Towarzystwa trzeba też wyszczególnić materiały dorocznych sesji naukowych, uruchomioną na początku lat dziewięćdziesiątych serię wydawnictw źródłowych Fontes Cracovienses, a także liczne publikacje pozasesyjne, wśród nich legendarny już przewodnik turystyczny Karola Estreichera.

Aktualnie członkowie Towarzystwa obecni są we wszelkich przedsięwzięciach, których celem jest ochrona dziedzictwa, rozwijanie badań nad sztuką i kulturą Krakowa czy rozwiązywanie problemów konserwatorskich. Na bieżąco pracują z Biurem Miejskiego Konserwatora Zabytków (ostatnio wspólnym tematem jest m.in. rewitalizacja Nowej Huty). Znakomicie rozwija się współpraca Towarzystwa z Muzeum Narodowym w Krakowie i Muzeum Historycznym Miasta Krakowa.

Oprawę artystyczną podczas uroczystości zapewnił Jacek Korohoda.

Przed sesją została odprawiona w Bazylice Franciszkanów msza święta w intencji miasta i jego mieszkańców z okazji 760. rocznicy lokacji Krakowa.